Anul II — Sibiiu, Vineri în 12/24 Aprilie 1885 — Nr. 83

Abonamentele

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare ḑi de lucru

Inserțiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un numĕr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiiu, 11 Aprilie st. v.

„*Sûnt alții*, — ḑice capul bisericii, — *cărora le-ar convenì*, ca instituțiunile sinodale sĕ se delăture și toată potestatea bisericească sĕ se concentreze în mâna episcopilor, precum, era mai naintedecrearea statutului organic, sau dacă totuși e de a sesușinè pe basa acestui statut o representanță a clerului și a poporului, *aceea sĕ fie aleasă sub influența sau chiar presiunea potestății, și misiunea ei sĕ fie a-'i aplauda toate acțiunile*, bune, — rele, — cum vor fi ele“.

Aceste nu le ḑicem noi: sûnt cuvinte rostite de capul bisericii române greco-orientale și trecute în actele sinodului archidiecesan.

Un Archiereu nu poate vorbì așa, fără-ca sĕ aibă cele mai puternice cuvinte de a o face, nu poate sĕ enunțe o acusare atât de gravă, fără-ca sĕ scie hotărît, că sûnt oameni, cărora li se poate face această acusare.

Mĕ întrebați, — ne ḑice, — dacă este ori nu adevĕrat, că am stăruit sĕ se facă un atentat asupra instituțiunilor noastre sinodale. Nu este adevĕrat! vĕ rĕspund, — dar' sûnt *alții*, care o voiesc aceasta.

Cine sûnt acesti alții? unde trebue sĕ-'i căutăm?

Fără îndoeală înainte de toate în cercurile guvernamentale.

Nu odată, ci de sute de ori ni s'a spus prin ḑiarele maghiare, că autonomia bisericii române greco-orientale este un privilegiu, care jignesce orgoliul națiunii maghiare, că prin ea li se creează Românilor o posițiune prea tare, că idea de stat maghiar cere desființarea ei. Și e și altfel un lucru oare-cum de sine înțeles, că guvernului, ori-care ar fi el, îi convine, ca toată puterea bisericească sĕ fie concentrată în mâna episcopilor ori ca episcopii sĕ-'și facă nisce representanțe, care aplaudează tot ceea-ce fac ei. Căci de asemenea episcopi guvernul poate sĕ dispună după placul seu: n'are decât sĕ-'i strîngă în chingi. Nu poate însĕ guvernul sĕ dispună de episcopul, care poate sĕ-'i ḑică: Eu bucuros fac ceea-ce doresci, dar' nu pot, fiindcă nu am învoirea consistorului, ear' sinodul, compus din oameni independenți, îmi pune în consistor tot oameni, de care nu pot dispune după placul meu.

Guvernul dar', dacă nu poate sĕ desființeze autonomia bisericească, e foarte satisfăcut, când vede, că episcopii sciu cel puțin sĕ-'și facă sinoade, care le dau în consistor tot oameni, de care dispun după placul lor. Căci unor asemenea episcopi poate sĕ le ḑică: Tu poți sĕ-'mi faci ori-și-ce, fiindcă nu ai decât sĕ voiesci, pentru-ca consistorul sĕ-'ți dee învoirea, ear' sinodul sĕ te aprobe.

Dar' nu mai avem nevoie sĕ resonăm. Sûnt acum câțiva ani, când cu urcarea actualului metropolit sêrbesc în scaun, trecuse prin toate ḑiarele europene vestea, că dl Coloman Tisza a ḑis, că biserica orientală în vîrtutea canoanelor ei trebue sĕ aibă organisațiune ierarchică, ear' nu sinodală, ca cea calvină, din care d-sa face parte. Ce-'i drept, dl Coloman Tisza nu e autoritate în materie de canoane orientale, e însĕ ministrul-pregedinte al Ungariei, adecă o mare autoritate în materie de politică ungară.

Cu toate aceste nu pe guvern 'l-a înțeles Înalt Preasfinția Sa Părintele Metropolit Miron, când a vorbit de acei „*alții*“.

Este evident, că acesti „*alții*“ trebue sĕ fie oameni, care fac parte din biserica română greco-orientală și au oare-care înrîurire asupra afacerilor ei.

Căci nu poate guvernul sĕ încerce vre-o schimbare în biserică, fără ca sĕ se folosească spre acest scop de oameni, cari iau parte la viața bisericească, oameni cu oare-care trecere, poate chiar cu înrîurire hotărîtoare în biserică.

Nu vom cerceta care anume sûnt acei oameni și unde trebue sĕ-'i căutăm: ne mărginim, cel puțin deocamdată, a constata, că aici, în archidiecesă nu-'i putem găsì.

Scim prea bine, că actualul archiepiscop a fost mult combătut în timp de ḑece ani de ḑile, de când ocupă scaunul, în ḑiua însĕ, în care a declarat, că este un călduros aderent al instituțiunilor sinodale, în acea ḑi toți representanții bisericesci adunați aici, au luat angageamentul de a-'l spriginì, câtă vreme va susținè aceste instituțiuni.

Îi scim pe acesti representanți, le avem lista, om cu om sûnt notați în consciința publică: nici unul dintre ei nu mai poate sĕ lucreze nici în taină, nici pe față, contra instituțiunilor sinodale, nici sĕ pacteze ori sĕ facă vre-un compromis cu cei ce lucrează contra lor, fără ca sĕ i se ḑică: Ești un sperjur! ai călcat angageamentul luat în ḑiua de 3/15 Aprilie!

Eată care putea fi motivul, pentru care vicarul Nicolae Popea a invitat pe toți membrii sinodului sĕ meargă în corpore la reședință, ca sĕ-'i facă metropolitului declarațiunea, că-'l vor spriginì cu toții, câtă vreme va susținè așeḑămintele sinodale, anume pentru-că le susține, chiar și dacă altfel ar avè poate cuvinte de a-'l isola.

Trebuiau sĕ scie și acum o sciu acei „*alții*“, că aici în archidiecesă nimeni nu poate îndrăsnì sĕ se pronunțe contra așeḑămintelor sinodale, că aici nu trebue sĕ-'și caute tovarăși, fiindcă fruntașii bisericesci de aici au luat angagiament precisat de a-'i combate și numai sperjurii se mai pot unì cu dînșii.

Ardelenii vor sĕ aibă cel puțin în biserică pacea, care le lipsesce în celelalte părți ale vieții lor publice: aceasta e importanța politică a manifestațiunii inițiate de Părintele Archimandrit Popea.

Ar fi cea mai mare nenorocire pentru țeara noastră, dacă și aici, în biserică, s'ar mai produce conflicte, dacă Rom[illegible] ar mai fi lovit și în consciința lui religioasă, dacă i s'ar lua și cea din urmă mângăiere: dacă guvernul ar voì s'o facă aceasta, ar nesocotì cele mai elementare resoane de stat, ear' dacă între Români, ba chiar între fiii bisericii s'ar găsì oameni capabili de a-'l împinge la o asemenea nesocotire, nimeni n'ar putè sĕ le ierte acest pĕcat contra bisericii, contra neamului și contra țerii lor, și hula unanimă a oamenilor de bine ar fi rĕsplata lor.

Sûnt în țeara noastră, sûnt chiar în biserica română greco-orientală destule conflicte: ar fi o crimă de a le mai sporì!

Revistă politică.

Sibiiu, 11 Aprilie st. v.

Tribunalul din Deva — de sine sau la comandă mai înaltă — tot una, a cugetat sĕ-'l scape deoparte pe ministrul-president din perplexitate, ear' de altă parte sĕ se scutească pe sine în contra calumniilor șovinismului maghiar, și 'i-a presentat ministrului și tuturor șovinistilor pe părintele Ioanoviciu drept „agitator“ român, rĕsvrĕtitor în contra scoalei maghiare din Hărău, sau mai drept vorbind în contra tendenței de maghiarisare. Pe placul șovinistilor va fi această condamnare, dar' nici decât nu-'i poate oferì acest cas ministrului-president prilegiu de a motiva mobilisarea gendarmeriei și a miliției în contra servițului dḑeesc în bisericile române, unde credincioșii se adună pentru a auḑì din gura preotului rugăciuni pentru Maiestatea Sa și pentru bunăstarea și fericirea țerii. În rĕspunsul ce are sĕ-'l dee ministrul-president Tisza, ca ministru de interne la interpelarea deputatului Truția, dînsul are sĕ se folosească de terminul „interḑicerea *presupusă*“. Ce sûnt însĕ ordinațiunile archiereilor, prin care dînșii ca îngrijitori ai sĕvîrșirii servițului dḑeesc interḑic slugitorilor altarului rugăciunile în timpul de pocăință al postului, când tot creștinul bun începe a se pregătì pentru serbarea dḑeescii ḑile a mântuirii și pentru primirea sf. taine?! Înțelegem sĕ o facă aceasta gendarmii dedați a rîde de credința poporului în Dḑeu; nu li se poate însĕ ierta archiereilor nostri chemați a păstra în poporul român credința strămoșească, temerea de Dḑeu, care ne-a mângăiat în vremuri grele. Desmințească dar' sfințiile lor pe dl Tisza, declare că nu e „presupusă“ interḑicerea servițului dumneḑeesc în ḑiua de 28 Februarie și 1 Martie, ca sĕ rĕmână numai cu vina de a fi urmat unor ordine aspre ale puterii de stat. Declare acum ministrului că s'a interḑis aevea servițul dḑeesc. E însĕ anevoie unui archiereu român a declara aceasta, a spune în fața lumii că s'a interḑis în toate bisericile de sub păstorirea lor. Ne doare a cetì ordinile de oprire ale archiereilor nostri, cari declară că se „profanează altarul prin sĕvîrșirea slujbei dḑeesci“ în vreme-ce un sergent de gendarmi cu baioneta pe pușcă e mai cruțător și declară — deși fără nici un drept, părintelui preot gr.-or. din comuna Lupșa: „Prea onorate dle! În numele legii te rĕcerc ca sĕ iei spre cunoscință sistarea a ori-ce serviț dḑeesc în ḑiua de aḑi. Valea-Lupșii, 1 Martie 1885. Daniil Mezey, sergent.“ Dl ministru declară această interḑicere de „pretinsă.“ Noi avem ordinul de oprire în [illegible]

„Pe[illegible] articol al numĕ[illegible]dență din Agram, care ne dă o idee clară despre conceptul de libertate al rasei domnitoare de aḑi. Eată câteva din aceste „mărturisiri sincere patriotice“:

„Ce atinge alegerile de acum — scrie corĕspondentul din Agram al lui „P. N.“ — acì mai e și năcazul acela, că mai multe cercuri electorale, sûnt compuse din localități, ce aparțin mai multor vice-spanate. Dacă guvernul ar voì sĕ facă ceva în aceste cercuri pentru candidații sei, ar trebuì sĕ pună în mișcare doi-trei vice-comiți și corpuri de funcționari . . .

„Orașele regesci au regulamentele lor locale, în urma cărora guvernul nu poate exercia influență. Dacă autoritatea orășenească e oposițională, în acest cas guvernul e neputincios față cu dînsa . . .

„*Legea* dar' *dă* guvernului puține mijloace pentru *a influența la alegeri* . . . . guvernul chiar și dacă ar voì a cheltuì, nu dispune de bani ca sĕ spriginească materialicesce pe candidații sei. Întreg fondul de dispositiune consistă numai din 15.000 fl. și se întrebuințează în foarte multe părți.“

Nici că poți aștepta mărturisiri mai sincere decât aceste publicate de un organ oposițional, care în Ungaria s'a plâns în contra abusurilor autorităților cu ocasiunea alegerilor.

Conflictul anglo-rusesc, în a cărui soluțiune pacĭnică se mai credea, s'a înăsprit earăși. Din Berlin se telegrafează cu data de 21 l. c. n.: Situațiunea a rĕmas neschimbată, ea nici nu s'a schimbat, nici în mai spre bine, nici în mai spre rĕu. Amêndouĕ părțile nutresc dorința ca pacea sĕ se mențină, dar' nimic nu s'a întêmplat până acum, ce sĕ aplaneze diferențele faptice dintre Anglia și Rusia. Rușii așteaptă sĕ facă Englezii primul pas pentru o soluțiune pacĭnică, Englezii așteaptă dela Ruși. Întrebarea: Rĕsboiu ori pace? e încă pe deplin pendentă. Din Odesa se comunică: În Batum se fac mari pregătiri militare. Douĕ corăbii de rĕsboiu sûnt destinate, ca sĕ transporteze în numitul port tot soiul de articoli de rĕsboiu, baterii de fortăreață și baterii grele, tunuri și munițiune. Se ḑice că se va concentra un corp însĕmnat de armată spre asigurarea pentru ori-ce eventualități a liniei strategice Tiflis-Poti. Se iau toate mĕsurile pentru a putè la primul signal arma întreg portul.

Turcia, — despre care se ḑicea, că în casul unui rĕsboiu anglo-rusesc, va ocupa Egiptul înlocuind armata engleză, — nu pare dispusă a-'și angagia armata în Egipt în un timp, când douĕ puteri mari ca și Rusia și Anglia sûnt aproape de a se încăera la marginile imperului seu. Astfel se telegrafează din Londra cu data de 21 l. c. n.: Faima despre o convențiune anglo-turcească în scopul ocupării Egiptului prin trupe turcesci e neadevĕrată.

Austria și conflictul anglo-rus.

Sub acest titlu, ḑiarul „Deutsche Zeitung“, care apare în Viena, publică următorul articol în numĕrul seu dela 15 Aprilie:

Este o idee urîcioasă aceasta, dar' totuși trebue sĕ ne obicĭnuim cu dînsa. Încăierarea între Englitera și Rusia pare aproape neînlăturabilă. Diplomații și financiarii încep a nu perde din vedere această eventualitate, și acì nu este la locul ei întrebarea: „Ce efect va avè un resbel anglo-rus asupra relațiunilor dintre Statele europeane?“ Pe noi ne interesează mai întâiu cestiunea: dacă și cum va fi amestecată Austria în cearta anglo-rusă? La întâia ochire, ar fi ori-cine ispitit sĕ trateze această cestiune ca curat academică, menită a nu avè nici odată un caracter de actualitate. Ce-'i pasă monarchiei

noastre că departe, foarte departe în Orient se bat popoarele între dînsele? Austria n'are interese de apărat nici în Afghanistan nici în Indii; ea poate privì cu liniște la învingerea Englezilor sau a Rușilor. Chiar o ocupare a Egiptului decătră Francia, care se prevede la cas de o ciocnire anglo-rusă, poate sè ne lase aproape nepăsători. Și totuși afacerea are un cuiu, ear' bursa, care în aceste privințe este foarte simțitoare, se arată îngrijeată, că și monarchia noastră ar putè fi atinsă într'un chip direct sau indirect de acest resbel; cursurile hârtiilor austriace de stat au scăḑut foarte mult.

Sĕ presupunem că s'ar întêmpla, dacă negociările dintre Londra și Petersburg s'ar întrerupe într'un chip definitiv și dacă resbelul s'ar declara în vechea lui formă. Mai întâiu se va încinge lupta în Asia-Centrală, generarii rușii se vor încerca sĕ ocupe părți din Afghanistan și sĕ pĕtrundă eventual până la fronteriele Indiilor. În ori-ce cas, Rușii vor trebuì sĕ fie atacatori. În schimb Englitera va lua în Europa ofensiva contra Rusiei. Ea va trimite o flotă puternică în Marea - Baltică și va declara blocarea porturilor rusesci din această mare. Mai nu se poate admite că va încerca sĕ debarce trupe în vre-un punct de acolo, de vreme ce nu dispune de o armată mai mare. Blocada engleză asupra porturilor rusesci din Marea-Baltică se va mărginì la aceea, de a pune pedeci comerciului rus, în ceea-ce nu va reușì, de vreme ce Rusiei îi rĕmân deschise drumurile pe uscat prin Germania și Austria.

Cu totul altfel s'ar schimba lucrurile, dacă vasele engleze de resbel ar pĕtrunde în Marea Neagră. Aceasta ar fi mult mai neplăcut și mai periculos pentru Rusia. Debarcarea câtor-va mii de trupe engleze pe coasta caucasiană ar putè sĕ provoace o rescoală a poporațiunilor de acolo, care ar fi cu atât mai îngrijitoare pentru Rusia, cu cât basa de operațiune a Rușilor în campania afghană se întemeează în Caucasia. Că cei din Petersburg au prevĕḑut pericolele ce amenință din această parte, se vede din colosalele înarmări ce Rusia face pe coastele ei de Sud. Astfel ea întăresce Batum-ul în grabă și concentrează acì forțe numĕroase spre a putè împedeca ori-ce atac al Englezilor contra acestui port însemnat.

Din cele ce spuserăm acì reese îndeajuns ce însemnătate ar avè pentru Englitera faptul de a putè opera cu vasele sale în Marea neagră. Dar ea trebue se iee acì în considerare tractatul privitor la Marea neagră, care interḑice vaselor de rĕsbel ale tuturor puterilor de a trece Dardanelele și Bosforul. Dar' oare Englitera va respecta restricțiunile pe hârtie care închid flotei sale cel mai favorabil câmp de luptă? Se ḑice însĕ că Turcia, îmbucătățită, neputincioasa Turciă, apără porțile Mărei negre și că Englitera, când va fi vorba de o luptă pentru existență, nu va avè destule mijloace spre a exercita asupra bărbaților dela Bostor presiunea trebuincioasă ca sĕ se supună cererilor ei.

Cei din Petersburg au deja în vedere eventualitatea că guvernul Porței va ceda presiunii Engliterei și va permite vaselor cuirasate engleze, deși protestând, sĕ treacă Dardanelele. Pentru acest cas Rusia are deja gata contra-mĕsurile sale, spre a o pedepsì pe Poartă pentru această călcare de tratat.

A sosit din Petersburg o scire mică, neînsemnată, dar' ea ascunde un ce mare. Un ḑiar rusesc anunță, că în luna viitoare, cu ocasiunea serbării ordinului sf. George, va isbucnì în Macedonia o rescoală generală contra guvernului turcesc. Comitetele secrete bulgare nu așteaptă decât lozinca din Petersburg sau Sofia spre a da semnalul. Nu este tocmai anevoiă de spus cum se vor desfășura apoi lucrurile când Poarta, fie chiar numai pe jumĕtate silită, va deschide Englezilor Dardanelele. Rusia va privì aceasta ca un act de ostilitate din partea Turciei și va rĕspunde prin aceea, că va da spriginul seu sforțărilor de unire de prin țerile bulgare. Principele Alexandru al Bulgariei va încăleca pe cal, în Filipopol se va proclama unirea Rumeliei-orientale cu Bulgaria și, mai nainte de a se prinde de veste, Peninsula-Balcanică, dela Dunăre pănă la Marea-Egeă, poate sĕ resune de strigătul rĕsbelului, poate ca întreaga cestiune orientală sĕ fie din nou desfășurată.

Și apoi se mai afirmă că Austria, la cas de o ciocnire între Englitera și Rusia, nu va putè fi direct amestecată. Cei cari ḑic aceasta, perd din vedere că dimensiunile și împregiurările unei asemenea ciocniri nu se pot calcula mai dinnainte. Unii se consolează cu idea, că un rĕsbel între Englitera și Rusia va rĕmânè localisat, ei uită însĕ că localisarea se execută anevoiă când sûnt douĕ puteri, care își întind ținuturile și interesele lor pe tot globul.

Sinodul archidiecesan din Sibiiu.

(Raport special al „Tribunei".)

Ședința a X-a din 9/21 Aprilie 1885.

La 9 oare înainte de ameaḑi s'a deschis ședința și după-ce s'au autenticat procesele verbale ale celor douĕ ședințe premergĕtoare, presidiul a presentat o petițiune de a comitetului parochial din Sec pentru conferirea unui ajutor, care s'a și predat comisiunii petiționare.

Deputatul dl I. Șandor interpelează presidiul, dacă are cunoscință despre fundațiunea fericiților Ioan Trandafir și Maria Trandafir născ. Popovici din Neoplanta, făcută prin codicilul lor de ddto Esseg 24 Iunie 1860, în urma căreia dintre cele 12 stipendii pentru tinerii de relig. gr.-or. 4 stipendii au a se distribuì tinerilor studenți din Transilvania, și dacă are, ce dispositiuni s'au făcut spre asigurarea intereselor archidiecesei noastre față cu această fundațiune?

Atât presidiul, cât și păr. archimandrit N. Popea au dat în privința aceasta deslușirile de lipsă, și au promis, că consistorul va cerceta causa și va face toți pașii spre a câștiga stipendiile acele.

Rĕspunsurile se iau spre sciință.

După aceste au urmat douĕ propuneri, una a dlui P. Cosma pentru procurarea unei casse sigure contra focului spre păstrarea documentelor vechi din archidiecesă, și ceealaltă a dlui Ioan Popea pentru acordarea unui ajutor anual de 50 fl. neputinciosului învĕțător emeritat din Tărlungeni Eremia Popescu.

Amêndouĕ propunerile s'au transpus comisiunilor respective.

Fiind la ordinea ḑilii raportul comisiunii scolare, raportorul dl Ioan Slavici referează asupra propunerii deputatului Dr. Nic. Pop cu privire la veghiarea strictă a învĕțătorilor nostri confesionali, și că sĕ se pună la cale o cercetare față cu acei învĕțători, cari vor fi premiați pentru sporul făcut în studiul limbii maghiare.

Față cu propunerea aceasta dl I. Slavici face în numele comisiunii propunerea, că consistorul e însărcinat a priveghia, ca nu cumva învĕțătorii, ce vor fi primind premii pentru progresul făcut în instruirea limbii maghiare, sĕ fi făcut acest progres în contul celorlalte obiecte de învĕțămênt și că asemenea premii sĕ nu se primească fără de scirea autorităților noastre scolare.

Dl A. Trombițaș e în contra amêndoror propuneri și luând în vedere, că propunerea limbii maghiare ca studiu obligat în scoalele poporale e datorința din lege pentru fiecare învĕțător, din care causă primirea de premii și ori-ce altă remunerațiune e o imoralitate, propune, ca sĕ se îndrumeze consistorul, ca în casurile ce vor venì înainte sĕ proceadă în contra învĕțătorilor, cari vor primì astfel de premii, pe cale disciplinară, ca în contra unor indivizi imorali.

Propunĕtorul dl D. Pop se conformează cu propunerea comisiunii.

P. Z. Boiu încă părtinesce propunerea comisiunii, care nu lovesce nici într'o lege positivă și nici în sentimentele, de cari sûntem pĕtrunși cu toții.

Dl Nicoară încă se alătură propunerii comisiunii, doresce însĕ ca garanță sĕ i se primească și aditamentul, că despre dispositiunea aceasta, organele subalterne vor fi în timpul cel mai scurt încunosciințate prin consistor, și aceasta din motivul, că consistorul în afacerea milei împĕrătesci în anul trecut încă a întrelăsat exmiterea circularului încuviințat de sinod.

Punêndu-se la vot propunerea comisiunii dimpreună cu aditamentul propus de dl Nicoară, aceea se primesce fără aditament.

Într'aceste dl A. Trombițaș își retrage propunerea sa.

Tot raportorul, dl I. Slavici mai face în numele comisiunii douĕ propuneri cu privire la înființarea unui organ pedagogic, și cu privire la stipendiarea unor teologi, cari vor sĕ-'și facă studiile și la vre-o universitate, unde biserica noastră are facultăți teologice. Amêndouĕ se primesc.

Urmând la ordinea ḑilii raportul comisiunii organisătoare, raportorul aceleiași dl Dr. Aurel Brote referează asupra „statutului institutului de pensiune archidiecesan gr.-or. român din Transilvania", propunênd, ca vener. sinod sĕ binevoească a primì statutul institutului de pensiune gri-or. și a îndruma pe consistor sĕ-'l publice și a-'l pune pelûngă o instrucțiune corĕspunḑĕtoare cu 1 Ianuarie 1886 în lucrare.

Față cu aceasta presidiul, care încă nu e de tot în clar cu statutul acela, e de părere ca discusiunea sĕ se amâne până la altă sesiune.

D-l E. Brote de altă parte ḑice, că deși d-sa e în curat cu acel statut și 'l-a pĕtruns destul de bine, n'are nimic în contra amânării discusiunii; propune însĕ, ca consistorul sĕ se însărcineze, a-'i da acestui statut, provĕḑut cu un comentar, publicitatea recerută.

În urma acestora sinodul hotărresce amânarea discusiunii primind și propunerea d-lui E. Brote.

Raportorul comisiunii petiționare d-l I. Dan referează asupra mai multor petițiuni, cari toate se transpun consistorului spre competenta afacere.

Cu privire la rugarea P. protopop em. Simeon P. Moldovan, pentru a i se da un ajutor anual de 200 fl., comisiunea propune, că deoare-ce în materia aceasta sinodul din anul trecut a adus un conclus negativ, din causă, că petentul n'a dovedit, că s'ar afla într'o stare materială miseră, și după-ce nici de astădată nu produce doveḑi convingĕtoare, că el în adevĕr s'ar afla într'o stare materială miseră: sĕ se susțină conclusul din anul trecut.

D-l Todea propune sĕ i se dee ajutorul de 200 fl. anual.

După o discuțiune de o jumĕtate oară s'a pus la vot contra-propunerea d-lui Dr. Todea și s'a primit cu o mare maioritate, acordându-i-se emeritatului prot. al tractului Turda un ajutor anual de 200 fl.

Cu aceste s'a ridicat ședința la $1^1/_2$ oare.

Programa
înmormêntării lui C. A. Rosetti.

Cortegiul va pornì la oara 1 p. m. Mercuri, 10 Aprilie, din casa mortuară, calea Dorobanților nr. 12, urmând calea următoare:

Strada Poștei-Vechi, strada Episcopiei, calea Victoriei, strada Șelari, calea Rahovei, și strada 11 Iuniu.

Ordinea se va menținè de o delegațiune de amici ai defunctului.

Presentându-se un prea mare numĕr de cereri de a se rostì discursuri la înmormêntarea defunctului și fiind materialmente imposibil a se satisface toate aceste dorințe, s'a luat decisiunea a se cetì numai trei discursuri. Celelalte vor fi comunicate publicului prin presă.

Aseară societatea Presei din capitală s'a întrunit spre a lua mĕsuri privitoare la înmormêntarea președintelui ei, C. A. Rosetti.

S'a decis ca o coroană sĕ se depună pe mormêntul decanului presei din partea societății.

Dl Bordeanu, unul din vice-președinții societății Presei, a fost însărcinat a ținè un discurs.

La vitrina magazinei d-nei Paul Martin, din fața Teatrului Național, s'au observat douĕ coroane prea frumoase: una de trandafiri cu panglice albe, avênd pe căpĕtâiele ei inscripțiunea: Lui C. A. Rosetti, 10 Aprilie 1885. Al. A. Plagino; ear' alta de trandafiri cu micșunele, avênd tot panglice albe cu următoarea inscripțiune: Marelui patriot C. A. Rosetti. Creditul funciar urban.

Tot acolo se află expusă și o coroană din partea coloniei franceze din capitală.

Cu ocasiunea înmormêntării lui C. A. Rosetti, prăvăliele din stradele pe unde cortegiul funebru va trece, vor fi închise și d-nii comercianți vor arbora drapele tricolore în doliu.

Clubul tinerimei din Capitală a votat suma de 900 lei pentru facerea unei coroane ce se va depune pe mormêntul lui C. A. Rosetti.

Reproducem după „Românul" de ieri următoarele sciri privitoare la moartea lui C. A. Rosetti.

M. S. Regina României, îndată-ce a aflat despre încetarea din vieață a d-lui C. A. Rosetti, a scris

---

Foița „Tribunei".

Bunica

de Bojena Němcová.

tradusă din limba boemă

de **Prof. Dr. Urban Iarník.**

(Urmare.)

Pe dinaintea casei, lipit la grădinuță mergea o potecă pe lûngă lăpătocul, pe care îl ducea morarul dela iaz la moară. Dela casă preste lăpătoc era un podeț la coastă, unde se afla cuptorul și cămara de uscat. Toamna, când în cămara aceasta erau lese pline de prune, mere și pere, Ioan și Vilim foarte des alergau preste podeț, băgau însĕ de seamă, ca sĕ nu-'i vaḑă bunica. Dar' ce folos? bunica nici că întra bine în cămară, și băga îndată de seamă, câte prune lipsesc și cine a fost la ele.

„Ioane, Vilime, ean veniți aici!" striga îndată-ce se coboria jos. „Mie 'mi se pare, că 'mi-ați mai adaus la prunele de pe lese?"

„Ba nu, bunico", tăgăduiau băieții înroșindu-se.

„Nu mințiți!" îi amenința bunica, „oare nu sciți că Dumneḑeu vĕ aude!" Băieții tăceau și bunica le și scia toate. Copíii se mirau, cum bunica aia scie îndată, când au dres ceva, și cum poate sĕ fie, ca ea sĕ-'i cunoască pe nas. De aceea nici nu cutezau sĕ ascundă ceva de dînsa. Vara, când era foarte cald, bunica desbrăca copíii pănă la cămașă și-'i mîna în lăpătoc sĕ se scalde; atunci trebuia însĕ, ca apa sĕ fie numai pănă la genunchi, căci altfel îi era frică sĕ nu se înnece. Sau ședea cu dînșii pe o laviță, alcătuită în apă, pentru storsul rufelor, și le da voie sĕ-'și scalde piciorușele și sĕ se joace cu pescișorii, cari se mișcau în apă ca nisce săgeți. De-asupra apei se boltiau arini cu frunḑa întunecată și sălci; copíilor le plăcea sĕ rumpă nuiele, le aruncau în apă, uitându-se după dînsele, cum apa le duce tot mai departe.

„Trebue sĕ aruncați nuiaua bine înspre mijlocul apei, căci dacă stă la mal, fiecare ierbușoară, fiecare rădĕcină o acață", — îi povățuia bunica.

Atunci și Bărbica [illegible] nuia, o aruncă în mijlocul rîu[illegible] și vĕḑând că [illegible] bunica:

„Dară, bunico, când va ajunge la stavilă, nu va putè mai departe?"

„Poate ḑĕu," — strigà Ioan; „nu scii oare, cum mai deună-ḑi am aruncat o nuia în apă tocmai înaintea stavilei; se întorcea, se întorcea, și într'o clipire fù sub dînsa, trecù răpede înainte, lunecà pe sub opust pe roate și trecù de acolo la moara, ce se afla în rîuleț și plutia cătră rîu."

„Și unde plutesce apoi?" întrebà Bărbica pe bunica.

„Dela moară plutesce spre podul dela Zliciu, dela pod sub coaste la vêltoare, dela vêltoare pe iaz, pe lûngă măgura văpsitorilor și pe la berărie; pe sub stâncă se târăiesce preste petrile cele mari la scoală, unde o sĕ vĕ duceți la anul. Dela scoală plutesce preste iaz la podul cel mare între fênațe și la Zvol, dela Zvol la Iaromierz în Labea."

„Și unde mai plutesce bunico?" întrebà [illegible]

„[illegible]eparte plutesce pe Labe, până ajunge [illegible]"

„[illegible]oleu, în mare! Și unde este și cum e marea [illegible]?"

„O, marea este largă, depărtată, de o sută de ori este mai departe la dînsa decât la oraș!" rĕspunse bunica.

„Și ce se va alege acolo de nuiaua mea?" întrebà fetica întristată.

„Se va legăna pe valuri, și aceste o vor scoate la mal; la mal se vor primbla o mulțime de oameni și de copilași și un băiețel oare-care o sĕ ridice nuiaua și sĕ gândească: „De unde oare plutesci tu nuia? cine oare te-a lăsat pe apă? De bună seamă acolo undeva departe o fetică ședea la apă și aceea te-a rupt și lăsat pe apă!" Și băiețelul își va duce nuiaua acasă, o va sădì; din nuia o sĕ crească un frumos pomuleț, păsĕrelele vor cânta pe dînsul, și pomulețul se va bucura."

Bărbica suspinà adûnc, și, dusă în gânduri, ea scăpà în apă, rochia ridicată și bunica trebuì sĕ 'i-o stoarcă. Domnul pădurar trecea tocmai pe acolo și o poreclì pe Bărbica: „că este o apagioaică!" Bărbica clătinà din cap și ḑise: „Că nu! căci apagioaice nu sûnt."

(Va urma.)

d-nei Rosetti o scrisoare în limba engleză, exprimându-'i partea ce ia la durerea care lovesce familia Rosetti și întreaga țeară.

Astădi, la oarele 12, M. S. Regele însoțit de un adjutant de serviciu a făcut o visită de condolență d-nei M. Rosetti.

E. S. Metropolitul primat, fiind bolnav și neputênd venì în persoană, a trimis d-nei Rosetti condolențele sale.

Ieri, pe la 4 oare și jumătate, ministrii aflați în capitală au venit în corpore sĕ facă o visită de condolență familiei Rosetti, apoi d. Dim. Sturdza a înaintat d-nei Rosétti următoarea adresă în numele Consiliului de ministri:

„Doamnă,

„România încearcă adi o perdere nereparabilă în unul din cei mai ilustri fii ai sei. În timpurile întunecate și dureroase, societatea română a dat nascere acelei generațiuni, a cărei una din cele mai viue expresiuni este C. A. Rosetti.

„De aproape jumĕtate secol, Rosetti și ilustrii sei amici au ținut o luptă gigantică pentru țeara lor. Nu au fost fapte mari la a cărora pregătire și executare el sĕ nu fi participat. În epoca deșteptării, 1836, în 1848 când poporul marinimos se mișcà în 1857, când toate clasele societății arĕtară voința națiunii în 1859, 1866, 1878, 1881, când România, afirm, își pune ea însași în executare a sa voință, unire, guvern constituțional, independență, regat, la toate aceste mari acte Rosetti se găsesce între fruntașii conducĕtori.

„În totdeauna Rosetti a învĕțat pe Români respectul ce se datoresce omului; în totdeauna el a căutat sĕ-'i deprindă cu ideile mari de libertate și de progres. Cu afabilitatea lui, cu energia lui, cu patriotismul lui pur și desinteresat, el a ajuns sĕ vadă în țeara lui realisându-se toate acele dorințe, cari la început păreau a fi numai visuri.

„Eacă pentru-ce, doamnă, perderea lui Rosetti este atât de simțită.

„Ca Români, ca guvern, ca membri ai partidului liberal, dați-ne voie sĕ ne asociăm durerii, de care ești pĕtrunsă adi, când întreaga societate română poartă doliul pentru perderea nemuritorului cetățean C. A. Rosetti.

„Generalul *I. Fălcoianu, G. Lecca, D. Sturdza, R. Mihaiu, C. Nacu*".

Ieri, d. pictor Ed. Grant a luat o schiță după capul d-lui C. A. Rosetti.

Un fotograf a luat fotografia întregului pat mortuar.

D. Ippolito Lepri, sculptor, a luat în ipsos chipul d-lui Rosetti, după natură.

La locuința d-lui C. A. Rosetti se află depus un registru pentru cei ce vor voì a se înscrie.

Amicilor și delegațiunilor, cari vor voì sĕ iee parte la înmormêntarea d-lui C. A. Rosetti, li se vor desemna locurile la oara 1 la locuința d-lui Rosetti.

Lucrătorilor din ori-ce ramură, comercianților, țĕranilor și presei se vor reserva întâiele locuri.

Ni se comunică, că primăria din Pitesci va asista *în corpore* la înmormêntarea d-lui Rosetti.

Primarii din Pitesci și Bêrlad au trimis d-nei Rosetti, în numele concetățenilor lor, telegrame exprimând partea ce iau cu toții la durerea, ce a lovit familia Rosetti și întreaga țeară.

Corespondență ~~particulară~~
a „Tribunei".

Deva, 22 Aprilie 1885.

Procesul de agitare intentat Părintelui Ioanoviciu.

Impresiunile ce le câștigaserăm în decurgerea pertractării finale în procesul contra d-lui Dr. Tincu, nu au încetat a ținè în neplăcută iritațiune spiritele Românilor de aici, și eată că în 21 l. c. va sĕ dică de loc după afacerea d-lui Tincu, am fost adusi în și mai neplecuta posiție de a vedè cum sciu puternicii dilii, adoratorii „globului maghiar" a face causă celebră din insinuările rĕutăcioase ale unui denunciant, care nu scie ce e consciința, când e vorbă de rĕsbunare; și cum nu se sfiesc — ba profită cu plăcere de ori-ce ocasiune — a provoca prin astfel de procese pe pacĕnicii locuitori români ai acestei nefericite țĕri.

Ieri în 21 l. c. a stat înaintea tribunalului părintele Ioan Ioanoviciu, un bun Român, brav și consciințios păstor acusat cu delictul de agitare.

Causa pentru care i s'a intentat acest proces, e vorbirea ce se pretinde că o ar fi ținut în biserica gr.-or. din Hărău în careva din dilele (precis nu se scie) începênd din diua a 2-a de Crăciun 1883 pănă cam în diua de Ioan Botezătorul 1884, — când într'altele ar fi dis părintele Ioanoviciu „că de ce își dau Românii copiii lor la scoala ungurească, au nu-'și aduc aminte ce au suferit ei înainte de 1848 ca iobagi sub jugul Ungurilor, și cât sufer și adi?!"

Față cu aceasta a mărturisit p. Ioanoviciu — și martorii mai însemnați — că dînsul a vorbit a doua di de Crăciun 1883 cam următoarele: „Mĕ doare inima, dragii mei, când vĕd rătĕcirea spre care alunecați trimițindu-vĕ copiii la scoala ungurească și nu la cea românească, si mĕ mir, că voi, cari adeseori vĕ plângeți de asuprirea Ungurilor, — vĕ aruncați de bună voiă în brațele lor."

Martorii, cari au stat sub conducerea vătavului lor Ioan Muntean, un fost învĕțător — scos din post din causa purtării scandaloase, la arĕtarea făcută consistorului din partea păr. Ioanoviciu — au fasionat contra preotului, dicênd, că în vorbirea aceea, care a ținut-o dînsul, a amintit de 1848, de jugul maghiar și altele; — nu numai atât, — ci s'au încercat, în obrăznicia lor preconcepută, a afirma că sciu „positiv" cari dintre martorii părintelui Ioanoviciu n'au fost atunci la biserică, ceea-ce apoi la interogatorul special, nu au mai susținut.

Și totuși — luându-se de basă vorbirea atribuită lui prin martori, s'a adus sentența, în care fù judecat în urma §-lui 172 a c. p. la 1 lună închisoare, 20 fl. pedeapsă în bani și solvirea speselor de proces — acel om, care 'și-a împlinit datorința conscienţios, dar' a spus sincer ceea-ce nu le este pe placul Ungurilor.

Aceasta e crima!

Nu e mare mirare, căci trebuia sĕ fie pedepsită negrеșit!

Nu se putea altfel, căci, pentru Dideu, ce ar fi dis capii reuniunii „civilisătoare" din Cluj, dacă tribunalul din Deva, unde sûnt destui Maghiari „de rasă," ar fi adus în douĕ dile după olaltă douĕ sentențe, prin care s'ar fi achitat nisce agitatori (?), cari după conceptele unguresci, pericliteză tendențele celor cari singuri sûnt privilegiați de a fi buni patrioți, și de a rĕspândì „civilisația" în Orient, bună-oara ca cei din Cluj.

Sau, mai scii, da dacă s'a judecat părintele Ioanoviciu, pentru-ca sĕ scape dl prim-ministru din perplexitate, când va venì timpul la rĕspunsul ce-'l vor primì în curênd interpelatorii români.

În Ungaria și la Dumnedeu toate sûnt cu putință.

„Vif."

Cruciații.

Poemă dramatică pentru soluri și chor de N Gade, representată la Sibiiu.

Sub acest titlu „Doina" din Bucuresci scrie:

O însĕmnată sĕrbătoare musicală a avut loc la Sibiiu, în Dumineca Floriilor, însĕmnată atât prin representarea uneia din cele mai importante compositiuni musicale, cât și prin perfecta execuțiune a acesteia.

E constatat astădi, că progresele musicale realisate de o națiune stau în raport drept cu gradul seu de cultură și că m[illegible] unei națiuni deseamnă în modul cel mai viu natura și aptitudinea sa pentru progres. Cu cât o națiune se devotează mai mult culturii musicale, cu atât ea este mai aptă pentru civilisațiune, și națiunea la care musica a realisat mai multe progrese, stă în fruntea tuturor celorlalte.

~~Noi am realisat care-care progrese în musică,~~ dar' aceste progrese sûnt aproape superficiale, când avem ocasiune sĕ constatăm imensele progrese realisate de celelalte națiuni.

Românii din România-mare sûnt mai pre jos în cultura musicală chiar decât frații lor din provinciile subjugate. Ocasiunea ce am avut sĕ asistăm la o representațiune musicală, dată în Sibiiu, ne-a întărit în acest trist adevĕr, și putem afirma acum, că metropola Românilor stă mai jos în cultura musicală decât celelalte unghiuri locuite de fiii aceleași națiuni.

A vorbì deci despre representațiunea „Cruciaților," este a vorbì despre imensele progrese realisate de Românii Sibiieni în cultura musicală și în special în ramura chorală.

Niels W. Gade, autorul „Cruciaților," este puțin cunoscut de noi, cari nu ne ocupăm cu studiul choral, ramură în care multora din cei ce sûnt însărcinați cu instruirea ei, le lipsesc cu desĕvîrșire cunoscințe speciale.

Studiul choral, la noi, se face numai în musica religioasă. Organisarea și instrucțiunea însĕ a multor choruri bisericesci este foarte defectuoasă, și aceasta face, ca multele din frumoasele talente întrebuințate în aceste choruri, sĕ se ruineze prea curênd.

Lipsa de proporțiune în diferitele părți ale unui chor face sĕ nu reese un întreg unificat, în care sĕ nu apară ca parte predominantă vreo voce oare-care. Chorurile noastre au acest defect, și cu, ori fără efect, în tot cursul unei cântări reapare vocea vre-unui cântăreț răgușit prin multele sforțări de a putè predomina.

Cântăreții chorurilor noastre au instrucțiunea cântului individual și nici decum pe aceea a cântului choral. Mai multe voci ale aceleiași părți nu se pot unifica astfel ca nici una din voci sĕ nu reese prin vibrațiuni ori tremoluri mai pronunțate, și de aceea diferitele părți ale unui chor nu pot fi unificate spre a putè produce un ansamblu choral satisfăcĕtor.

Opera „Cruciații," pe lûngă o parte însĕmnată de soluri aparținênd sopranei, tenorului și basului, are și un mare numĕr de choruri mixte și altele numai de femei ori de bărbați.

Aceste choruri presentă o variațiune din cele mai însĕmnate ca greutăți de intonațiune și ca nuanțe și era o adevĕrată fericire a audì pentru prima oară o execuțiune chorală perfectă, când tot meritul acesteia revenia numai Românilor, căci onoarea acestei perfecte execuțiuni aparținea unui chor de preste șese-deci persoane, format din toate treptele societății române din Sibiiu.

Nici o voce din cele șese-deci și nici o parte nu era mai pronunțată: toate se unificau și formau ansamblul cel mai perfect. Accentele executanților exprimau în modul cel mai propriu situațiunile poemii. Transițiunile cerute de partea expresivă a cântării erau bine pronunțate: dela un forte la un piano minunat, și viceversa. Mult sîmț, expresiune și capacitate s'au desfășurat în execuțiunea acestor choruri. Pentru Bucuresceni representarea „Cruciaților" în condițiunile de mai sus ar fi un adevĕrat miracol, căci n'am avut ocasiune sĕ audim o altă execuțiune chorală mai bună decât aceea a chorului societății „Liedertafel", care însĕ e cu totul palidă pre lûngă aceea a societății române de cântări din Sibiiu.

Musica poemii „Cruciaților" este foarte bogată în inspirațiune și în arta compositiunii. Măestrul N. Gade, ori cât de puțin cunoscut, la noi, în țerile musicale este foarte apreciat și ocupă loc printre măestrii compositori clasici.

Libretul, scris de Carol Andersen, representă pe cavalerii cruciați, peregrinii și femeile din cetele cruciaților, mergênd către locul sfînt. În calea lor, ei întimpină multe nenorociri și intonează un chor, care arată toată amărîciunea și culmea desperării lor. Petre Eremitul îi îmbărbătează, mustrându-'i în același timp. — Partea Eremitului este scrisă pentru bas, și a fost prea bine cântată de d. Isaia Popa, a cărui voce este foarte puternică și plăcută în toate registrele. — Rinaldo, unul din capii cruciaților, se roagă de Petre Eremitul sĕ fie mai blând cu ei, căci nimeni n'a uitat scopul, pentru care au plecat în rĕsărit. — Musica lui Rinaldo este scrisă în timbrul de tenor; eroică și decisivă, ea e adaptiunea cea mai perfectă a situațiunii dramatice. Rinaldo isbutesce sĕ insufle din nou curagiu peregrinilor și plini de etusiasm pornesc în contra Saracinilor. În drum apar duhurile necurate și prefac țarina într'un câmp întins de pustiire. Mulți din cruciați pier de sete, de foame și de căldură; cu toate acestea entusiasmul lor nu slăbesce și, cu crucea în mână, ei înfruntă înainte nenorocirile.

Atunci sosesce Armida, care născocesce un nou mijloc pentru a-'i desnădăjduì. Ea preface câmpia într'o grădină veselă, cu un lac limpede, în care se scaldă sirenele. Rinaldo prins în farmecul Armidei, uimit de strălucirea palatului de cristal ridicat în mijlocul câmpiei și de splendoarea de care fermecătoarea e încongiurată, e aproape sĕ-'și părăsească ținta călĕtoriei. Dar' Eremitul îi încuragiază din nou și marșul reîncepe.

Partea Armidei, scrisă în timbrul de mezzosopran, a fost cântată de gingașa D-nă Eugeniu Brote, ale cărei cualități artistice, resultat al unui serios studiu de cânt, sûnt foarte însemnate. D-na Brote are un timbru cristalin și vibrant, care în registrul de jos are forța unei contraalte, ~~ear' în~~ cel de sus precisiunea unei soprane: posede deci o voce de o extensiune minunată, la care se adaugă o suavitate și o claritate fermecătoare.

În total, representațiunea a fost perfectă și succesul ei se datoresce în mare parte diligintei și capacității D-lui G. Dima, un tinĕr necunoscut nouĕ, dar' foarte admirat în cercul în care își desfășură profundele sale cunoscințe. D-lu G. Dima este un adevĕrat maestru de chor; d-sa 'și-a făcut în Lipsca o educațiune complectă în această ramură, pe care a împodobit-o cu studiul cântului individual, al compositiunii și al pianului. Eată dar' un perfect maiestru de chor, care la noi nu-'și are protivnic, căci nici unul dintre musicanții nostri nu s'a aplicat în special studiului choral și nu 'l-a complectat cu celealte studii trebuincioase lui.

Diferența între studiul cântului individual și cel choral e foarte mare, și numai aceia o înțeleg, cari s'au devotat acestui studiu, și aceia singuri vor recunoasce cu noi, că numai o persoană cu cunoscințele D-lui G. Dima este competentă în ramura chorală.

Încheiând această incomplectă dare de seamă, adresăm felicitări călduroase maestrului G. Dima, căruia îi păstrăm o viuă admirațiune pentru aptitudinea, energia și neobosita-'i muncă, D-lui Președinte Brote pentru devotamentul ce desfășură și întregii asociațiuni române din Sibiiu, care face sacrificii însemnate pentru a putè ținè sus — deși încungiurați și intimidați de străini — stindardul culurii naționale! pe când noi avênd toate libertățile, nu sûntem în stare a face fie în cât de mic, aceea ce ei fac în așa de mare!

Cebe.

Cronică.

Linia de cale ferată Homorod-Făgăraș. Operatul pentru construcția acestei linii ferate e deja gata. Spesele de construcție sûnt preliminate în total cu 1,250,000 fl. Stațiuni sûnt proiectate la Făgăraș, Șercaia și Comana-inferioară.

*

Reuniunea de maghiarisare din Cluj. Ca membru fundator al reuniunii de maghiarisare din Cluj s'a insinuat corpul funcționarilor căii ferate de stat dela gara din Cluj. Afară de aceasta s'au inscris singuraticii funcționari în numĕr de 160 ca membri ordinari. — Studenții juristi maghiari vor arangia un maial în favorul acestei reuniuni.

*

Numĕrarea poporului în Bosnia și Herțegovina. În urma decisiunii preaînalte se va începe la 1 Maiu a. c. o numĕrare nouă a poporului din provinciile ocupate Bosnia și Herțegovina. Preparativele pentru această numĕrare sûnt în lucrare. După terminarea numĕrării se va compune o nouă statistică a localităților și a orașelor din Bosnia și Herțegovina. Noua statistică se va tipărì în douĕ limbi: în limba germană și în limba țerii.

*

Congres musical internațional se va ținè la Viena în vara aceasta. Toate statele au primit invitări. La acest congres vor lua parte componisti însĕmnați, cele mai de căpetenie autorități musicale și naturalisti cari se ocupă cu acustica. Ministerul de rĕsboiu încă va lua parte la acest congres prin musicile militare.

*

Teatrul național din Bucuresi a fost în 10 Aprilie v. pentru prima oară iluminat cu lumină electrică.

Acest început a avut cel mai mare succes.

S'a jucat pentru prima oară comedia premiată a d-lui I. L. Caragiali, *D'ale Carnavalului.*

*

Noul metropolit al Muntenegrului Mitrofan-Ban va merge preste Moscva la Chiev spre a cerceta pe ex-metropolitul Sêrbiei Michail.

*

Conferență sanitară se va ținè la Roma în 15 Maiu a. c. S'au trimis invitări tuturor puterilor ca sĕ participe la această conferență. Fiecare dintre puterile invitate va trimite la această conferență câte un plenipotențiar și delegați technici.

*

Independență englezească. În dilele trecute a sosit cu trenul la gara din Cernăuți o copilă de 6 ani, care a pornit din Londra la Bucuresci fără de nici un însoțitor. Copila a călĕtorit la nisce rude ale sale din Bucuresci. Singurul călăuz 'i-a fost o scrisoare compusă în 17 limbi prin care tutorul ei din Londra roagă pe pasagieri sĕ o iee sub scutul lor pe copilă. Călĕtorii afară de scut 'i-au mai dat și daruri.

Posta ultimă.

Petersburg, 22 Aprilie n. Țarul a primit ieri în audiență pe Ristici.

Londra, 22 Aprilie n. Consiliul de cabinet de ieri s'a ocupat cu depeșa lui Lumsden. După terminarea ședinței s'a adresat la Petersburg o depeșă, în care după cum susține „Standard", se accentuează, că din partea Rușilor s'a făcut atacul dela Ak-Tepe. Guvernul englez se vede deci sîlit a-'și repeți cererea sa făcută mai nainte, ca procederea lui Komaroff sĕ se desavueze.

Serviciul telegrafic
al
„TRIBUNEI."

Budapesta, 23 Aprilie n. Casa deputaților. Se continuă desbaterea specială asupra reformei casei de sus. Caderea representantului israelit s'a primit cu 139 contra 41 voturi.

Londra, 23 Aprile n. Circulă faima, că cabinetul rusesc a dat a înțelege, că nu e de lipsă sĕ dispună o mai departe cercetare relativ la conflictul dela Penjdeh, deoare-ce consideră de resolvată controversa în această cestiune.

Director: **Ioan Slavici.**
Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar**

Extrase din foaia oficială.

Licitaţiuni:

— În 7 Maiu a. c. realităţile lui Donat Bayer la tribunalul din Lugoj.

— În 15 Maiu a. c. imobilele lui Pavel Petrovits la tribunalul din Becicherecul-mare.

Edicte:

— Din partea tribunalului din Sighetul-Marmaţiei se provoacă ereḑii după Mihail Rednik, a-'şi insinua drepturile de ereditate în 45 ḑile.

— Din partea tribunalului din Sighetul-Marmaţiei se provoacă toţi aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Grigoriu Buftea, a 'şi-le insinua în 45 de ḑile.

— Din partea tribunalului din Sighetul-Marmaţiei se provoacă toţi aceia, cari au drepturi de ereditate la averea lui Iosif Imre, a 'şi-le insinua în 45 de ḑile.

— Din partea judecătoriei cercuale din Făgăraş se provoacă toţi aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Iuon Maria (rĕposat în Copăcel), a 'şi-le insinua în 45 de ḑile.

— Din partea tribunalului din Sighetul-Marmaţiei se provoacă toţi aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Balint Uray baron, a 'şi-le insinua în 45 de ḑile.

Concursuri:

— Un post de scriitor la tribunalul reg. din Chezdi-Oşorheiu. Concursurile sûnt a se trimite în 4 sĕptĕmâni la presidiul tribunalului de acolo.

— Un post de practicant de drepturi la judecătoria cercuală din Măcău. Concursurile sĕ se trimiţă în 4 sĕptĕmâni la presidiul tribunalului din Seghedin.

Bibliografie.

Din **„Beiu, Vodă, Domn“**, roman istoric, cu ilustraţiuni originale, de Teochar Alexi, a apărut broşura duplă: 25—26. Braşov, 1885. Preţul: 1 leu sau 40 cr.

„Biseric'a si scól'a.“ Foaie bisericească, scolastică, literară şi economică. Ese odată pe sĕptĕmână: Dumineca. Arad, 7/19 Aprilie 1885. Anul IX. Nr. 14. Sumar: Sinodul eparchial Aradan. — Diverse. — Concurse.

Sciri economice.

Timpul. Încă în ḑilele trecute a fost pentru economii câmpului o adevĕrată bucurie, când li se dete satisfacţiunea prin o ploaie liniştită, ce era atât de dorită din partea lor. Ce e drept, încă înainte de acea ploaie, în cele mai multe părţi ale ţerii, lucrările de primăvară erau în curgere, ba în unele chiar şi terminate. Nu se putea însĕ sĕ fie aşa pretutindeni, deoare-ce în alte ţinuturi pământul era cu totul lipsit de umeḑeală, ba chiar atât de sec, încât începerea aratrului de primăvară era zadarnică. Nu numai acesti economi însĕ, cari din causa amintită nu 'şi-au putut asigura sĕmĕnăturile de primăvară, ci chiar şi aceia erau în mare îngrijire, cari sĕmĕnaseră deja, dar' din lipsa de ploaie, nu sperau a-'şi vedè sĕmĕnăturile crescênd şi înverḑênd după dorinţa lor.

Nu mult însĕ au trebuit sĕ fie nici unii nici alţii atât de îngrijeaţi, căci ploaia cea acum de curênd li-a împlinit dorinţa, şi astfel, continuându-'şi lucrurile, — cu bucurie pot privì asupra sĕmĕnăturilor, cari în cele mai multe locuri sûnt frumos înverḑite şi, spre mângăierea muncitorilor, dau semne bune şi îmbucurătoare.

Deşi însĕ această schimbare a timpului a micşorat în mare parte îngrijirile muncitorilor, totuşi n'a fost destul de mulţumitoare, deoare-ce după ploaie de loc a urmat o altă schimbare a timpului, anume, mai în toate părţile au început nisce vênturi chiar aspre şi neplăcute, încât pământul s'a uscat earăşi şi a ajuns în stadiul de mai naintea ploii. Temperatura chiar se recise într'atâta, încât era sĕ pună pe economii câmpului în mari îngrijiri. Aceste vênturi însĕ încă nu au durat mult, căci de ieri încă aceste au încetat în câtva, cerul s'a limpeḑit şi astăḑi sûntem salutaţi de o adevĕrată şi plăcută ḑi de primăvară.

O adevĕrată mângăiere sufletească simte omul eşind pe câmpurile înverḑite şi vĕḑênd pomii în toate părţile atât de abondant şi frumos înfloriţi. Toate aceste semne, ce sûnt deja de present atât de îmbucurătoare, dau speranţă tuturor economilor, de a se putè aştepta la un an bun şi mănos, — dacă nu se vor ivì alte schimbări de timp mai întristătoare.

Porumbul stricat în România. Sûntem informaţi ḑice „Gazeta Săteanului“, că în unele comune sătenii sfîrşind provisiunea de mălaiu bun, macină porumbul stricat pentru hrana lor. Nu mai întrebăm ce mĕsuri s'au luat de către administraţie, după ordinul primit dela minister relativ la porumbul stricat, căci scim că nu vom avè nici un resultat. Povăţuim însĕ pe imprudenţii cari fac economie şi la mâncare şi pe cei ce n'au porumb sănĕtos sĕ se ferească ca de otravă de a-'şi nutrì copíii şi pe dînşi cu o hrană, care s'a constatat că produce pelagra şi moartea. Sĕ-'şi reamintească că acum vr'o doi ani au murit o mulţime de locuitori în Covurluiu, pentru-că comisiunea numită de consiliul judeţean de acolo, le-a dat porumb stricat. Sĕ scie că, anul acesta, s'au îmbolnăvit şi au nebunit în judeţul Iaşi, oameni cari au mâncat mămăligă de porumb stricat, etc. etc.

Prin ce mijloace poate avè agricultorul recolte bune? Sĕmĕnând în pământurile pregătite bine, semĕnţe coapte, grele, avênd pojghiţa subţire şi netedă, curăţite de toate boalele străine văruite sau sulfatate, recoltate în acelaşi an în un pământ mai slab ca acela, unde se voesce a se sĕmĕna, în o localitate mai târḑie ca acea ce o locuesce şi sub un climat mai aspru ca al seu, cunoscêndu-se cultura pământului ce va primì acele semĕnţe, climatul în care le priesce, şi locul ce necesită.

Têrgul de rîmători în Steinbruch. În 21 Aprilie n. s'a notat: unguresci bĕtrâni grei 41.— cr. până 43.— cr., unguresci grei, tineri 44.½ cr. până 45.½ cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., uşori 43.— cr. până 44.— cr., marfă ţerănească, grea 42.— cr. până 43.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., uşoară 42.— cr. până 43.— cr., românesci de Bakony, grei 44.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 43.½ cr. până 44.½ cr., transito uşori 43.— cr. până 43.½ cr., transito sĕrbesci, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 41.½ cr. până 43.— cr., transito uşori 41.½ cr. până 43.— cr., îngraşaţi cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpeniţi la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 22 Aprilie st. n.

Brünn: 46 54 34 62 51.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta

dela 22 Aprilie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. —.— până —.— 76—81 Kilo fl. —.— până —.—, (lûngă Tisza) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 9.30 până 9.85, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 9.20 până 9.75, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 9.20 până 9.75, (de Bacska) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. —.— până —.—, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 9.— până 9.50.

Sĕcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 7.70 până 8.—.

Orḑ (nutreţ:) 60—62 Kilo fl. 7.— până 7.30; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 7.50 până 7.70.

Ovĕs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 7.25 până 7.55.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.35 până 6.40; de alt soiu fl. 6.25 până 6.30.

Rapiţa fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—.

Mălaiu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.25 până 9.30 (per Septembre—Octombre) Kilo fl. 9.40 până 9.42.

Sĕcara (primăvară) —.— Kilo fl. 5.71 până 5.73.

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 6.32 până 6.34.

Rapiţa (August—Septemvrie) fl. 12.⅝ până 12.⅝.

Spirt (brut) 100 L. fl. 27.— până 27.50.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 22 Aprilie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vênd.	94.—
„ Rur. conv. (6%)	„	88.—	„	89.—
Acţ. de asig. Dacia-Rom.	„	290.—	„	295.—
Banca naţională a României	„	1120.—	„	1200.—
Împr. oraş. Bucuresci	„	30.—	„	32.—
Credit mob. rom.	„	190.—	„	195.—
Acţ. de asig. Naţionala	„	225.—	„	225.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	82.—	„	82.—
Societ. const.	„	239.—	„	239.—
Schimb 4 luni	„	—.—	„	30.—
Aur	„	12.¼	„	12.40

Bursa de Budapesta

din 22 Aprilie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	94.05
„ „ hârtie „ 5%	89.70
Împrumutul căilor ferate ung.	144.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	105.—
Bonuri rurale ung.	102.—
„ „ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ „ bănăţene-timişene	101.50
„ „ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ transilvane	101.75
„ „ croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	96.75
Împrumut cu premiu ung.	115.75
Losuri pentru regularea Tisei şi Segedin	118.—
Renta de hârtie austriacă	80.50
„ „ argint austriacă	81.—
„ „ aur austriacă	105.—
Losurile austr. din 1860	138.75
Acţiunile băncei austro-ungare	850.—
„ „ de credit ung.	280.25
„ „ „ „ austr.	280.90
Argintul	—.—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. şi ec. „Albina“	101.—
Galbeni împĕrătesci	5.84
Napoleon-d'ori	9.84
Mărci 100 imp. germâne	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	126.—

Bursa de Viena

din 22 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	94.20
„ „ hârtie „ 5%	89.90
Împrumutul căilor ferate ung.	144.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	104.50
Bonuri rurale ung.	101.75
„ „ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ „ bănăţene-timişene	101.—
„ „ „ cu cl. de sortare	101.—
„ „ transilvane	100.75
„ „ croato-slavone	101.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	—.—
Împrumut cu premiu ung.	115.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Segedin	118.—
Rentă de hârtie austriacă	80.90
„ „ argint austriacă	81.45
Rentă de aur austriacă	105.30
Losurile austr. din 1860	138.80
Acţiunile băncei austro-ungare	856.—
„ „ de credit ung.	281.—
„ „ „ „ austr.	281.70
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.88
Napoleon-d'ori	9.96
Mărci 100 imp. germâne	61.65
Londra 10 Livres sterlinge	126.16

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat
Viena	8.25	8.35	3.30
Budapesta	8.00	6.55	9.45
Szolnok	11.24	10.55	12.18
P. Ladány	2.01	2.04	1.59
Oradea-mare	4.11	5.13	3.20
	4.21	9.37	3.25
Várad-Velencze	4.29	9.45	—
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56
Rév	5.46	11.41	4.31
Bratca	6.09	12.15	—
Bucia	6.27	12.48	—
Ciucia	6.52	1.48	5.28
Huiedin	7.32	3.21	6.01
Stana	7.51	3.54	—
Aghiriş	8.12	4.34	—
Ghirbĕu	8.24	4.52	--
Nedeşdu	8.38	5.11	—
Cluj	8.57	5.40	7.08
	9.23	6.00	7.18
Apahida	9.50	6.29	—
Ghiriş	11.15	8.14	8.29
Cucerdea	12.04	9.49	8.53
Uioara	12.12	9.58	—
Vinţul de sus	12.19	10.07	—
Aiud	12.45	10.42	9.17
Teiuş	1.15	11.32	9.40
Crăciunel	1.44	12.03	—
Blaj	2.00	12.24	10.12
Micăsasa	2.34	12.43	—
Copşa mică	2.52	1.22	10.45
Mediaş	3.27	2.24	11.07
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29
Sighisoara	4.50	4.17	12.15
Haşfaléu	5.08	4.51	12.30
Homorod	6.47	7.07	1.32
Ágostonfalva	7.36	8.10	2.04
Apatia	8.09	8.46	2.24
Feldioara	8.41	9.20	2.44
Braşov	9.20	10.15	3.15
	—		3.25
Timiş	—		4.03
Predeal	—		4.28
Bucuresci	—		10.25

Predeal—Budapesta

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane
Bucuresci	7.15	—	—	
Predeal	1.09	—	—	
Timiş	1.33	—	—	
Braşov	2.06	—	—	
	2.16	6.30	5.45	
Feldioara	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Ágostonfalva	3.18	8.09	7.36	
Homorod	3.51	8.53	8.34	
Haşfaléu	4.51	10.18	10.22	
Sighişoara	5.11	10.55	11.14	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.07	
Mediaş	6.00	12.11	12.43	
Copşa mică	6.29	12.35	1.23	
Micăsasa	—	12.54	1.42	
Blaj	7.02	1.29	2.17	
Crăciunel	—	1.45	2.33	
Teiuş	7.38	2.26	3.13	
Aiud	7.55	2.48	3.38	
Vinţul de sus	—	3.12	4.06	
Uioara	—	3.19	4.14	
Cucerdea	8.24	3.36	4.53	
Ghiriş	8.48	4.10	5.45	
Apahida	—	5.39	7.51	
Cluj	10.08	5.59	8.18	
	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghiriş	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedin	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.51	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velencze	—	10.56	3.55	
Oradea-mare	1.49	11.04	4.06	
	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Budapesta	7.30	7.44	6.31	
Viena	2.00	6.05	7.54	

Nota: Numerii încuadraţi cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Arad	3.35	5.30
	4.00	6.20
Glogovaţ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Pauliş	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conop	5.57	8.49
Bêrzava	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orĕştia	10.47	3.46
Şibot	11.14	4.20
Vinţul de jos	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuş	12.53	7.00

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus
Teiuş	2.39	9.50	
Alba-Iulia	3.40	10.42	
Vinţul de jos	4.04	11.09	
Şibot	4.35	11.43	
Orĕştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bêrzava	9.19	5.30	
Conop	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	
Pauliş	10.32	6.56	
Gyorok	10.48	7.15	
Glogovaţ	11.17	7.48	
Arad	12.32	8.05	
	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.05	—	—

Simeria (Piski)—Petroşeni

	Tren omnibus	Tren omnibus
Simeria	6.00	3.25
Streiu	6.41	4.02
Haţeg	7.31	4.50
Pui	8.24	5.36
Crivadia	9.11	6.21
Baniţa	9.55	7.00
Petroşeni	10.24	7.29

Petroşeni—Simeria (Piski)

Petroşeni	9.18	6.21
Baniţa	9.56	6.59
Crivadia	10.28	7.30
Pui	11.04	8.06
Haţeg	11.42	8.44
Streiu	12.25	9.23
Simeria	1.02	10.00

Arad—Timişoara

	Tren omnibus	Tren de persoane
Arad	6.00	12.30
Aradul nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişoara	8.58	3.15

Timişoara—Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradul nou	2.54	7.44
Arad	3.10	8.00

Copşa mică—Sibiiu

	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane
Copşa mică	11.10	2.20	6.41	3.20
Şeica mare	11.40	2.56	7.11	3.50
Loamneş	12.23	3.45	7.54	4.33
Ocna	12.57	4.25	8.25	5.04
Sibiiu	1.20	4.51	8.48	5.27

Sibiiu—Copşa mică

Sibiiu	8.10	11.10	4.00	10.00
Ocna	8.35	11.38	4.26	10.25
Loamneş	9.13	12.14	5.04	11.00
Şeica mare	9.43	12.46	5.34	11.30
Copşa mică	10.08	1.13	5.59	11.55

Cucerdea—Oşorheiu

Cucerdea	9.36	4.35	8.35	3.55
Cheţa	10.07	5.06	9.06	4.26
Ludoş	10.29	5.28	9.28	4.49
M. Bogat	10.39	5.38	9.38	4.59
Cipeu-Iernut	11.20	6.20	10.19	5.40
Kerelő-Sz.-Pál	11.35	6.36	10.34	5.55
Nireşteu	11.58	7.01	10.58	6.25
Oşorheiu	12.18	7.21	11.18	6.45

Oşorheiu—Cucerdea

Oşorheiu	5.55	1.14	5.20	9.03
Nireşteu	6.18	1.34	5.40	9.23
Kerelő-Sz.-Pál	6.40	1.58	6.02	9.45
Cipeu-Iernut	7.04	2.21	6.26	10.10
M. Bogat	7.35	2.55	6.57	10.41
Ludoş	7.50	3.09	7.11	10.55
Cheţa	8.07	3.41	7.28	11.12
Cucerdea	8.36	3.55	7.57	11.41

Simeria (Piski)—Uniedoara

	Tren omnibus
Simeria (Piski)	6.00
Cerna	6.21
Uniedoara	6.50

Uniedoara—Simeria (Piski)

Uniedoara	12.14
Cerna	12.40
Simeria (Piski)	12.59

Editura şi tiparul Institutului tipografic, societate pe aţii în Sibiiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.